

NACIONALNA NORMIZACIJA

Izmjena internih normi za bezolovne motorne benzine

Nepotrebno je naglašavati da bilo koji proizvod mora zadovoljiti neku normu ili specifikaciju, bilo da su autorizirane od proizvođača (interne norme ili proizvođačke specifikacije) ili su verificirane od normirnog tijela pojedine države (nacionalne norme, npr. HRN). Postoje i međunarodne norme (EN, ISO), usvojene od relevantnih međunarodnih tijela. Prihvaćanjem međunarodnih normi otklonjeni su svi postupci dokazivanja sukladnosti s nekim direktivama.

Novim pristupom, primjena normi je dragovoljna. Opredjeljenje proizvođača definirano je politikom posloводства pojedine tvrtke, koja je opet uvjetovana tehnološkom razinom procesa proizvodnje i potrebama tržišta. Dragovoljnost ne znači svaštarenje i anarhiju, već prihvaćanje i poštivanje odabranog.

U naftnoj privredi posljednjih dvadesetak godina je došlo do velikih promjena u pogledu pooštavanja zahtjeva za pojedine proizvode. To se osobito odnosi na ekološke značajke (sumpor, olovo, benzen, aromati, točke destilacije, isparivost) naročito izraženih kod dizelskih goriva i motornih benzina.

Na hrvatskom tržištu postoje motorna goriva s dvije razine ekoloških osobina. Jedna razina zadovoljava najstrože zahtjeve europske norme za bezolovne motorne benzine EN 228 i dizelska goriva EN 590, i namijenjena je najmodernijim vozilima s dodatnim sustavom za obradu ispušnih plinova i lambda sandom. Ona druga kvaliteta također zadovoljava točno definirane norme koje su verificirali proizvođači. Potpuno zadovoljava primjenske osobine goriva i namijenjena je vozilima starijih godišta, neosjetljivim na nazočnost većih količina pojedinih sastojaka koji u većoj mjeri opterećuju okoliš.

Treba imati na umu da potrošač odabire gorivo prema napatku proizvođača trošila, a proizvođač ili prodavač odgovara za deklariranu kvalitetu goriva. Ta deklarirana kvaliteta mora potpuno odgovarati određenoj specifikaciji iz neke norme ili proizvođačke specifikacije. Sve specifikacije su podložne promjenama, kao i sve drugo u životu, pa tako i interne norme, a sa svrhom zadovoljenja potreba tržišta i promocije proizvoda.

Temeljem navedenoga i u INI se obavlja revizija INA norme za bezolovne motorne benzine. Naime, količina sumpora u BMB super 95 i Super plus 98 s dosadašnjih 1000 mg/kg smanjuje se na najviše 500 mg/kg. Gorivo te razine sumpora neće imati posebnih učinaka glede rada motora. Učinak će biti na globalnoj, sveopćoj razini, ali i nemjerljiv, jer trošila za tu vrstu goriva nisu opremljena dodatnim sustavom za obradu ispušnih plinova, niti lambda sandom, kojima glede učinkovitosti smeta sumpor, pa se niti ne uvjetuje njihovo podvrgavanje eko testu.

Zlatko Posavec

19. sastanak Tehničkog odbora TO 506, Materijali, oprema i konstrukcije za industriju nafte, prirodnog plina i geotermalnih voda

19. sastanak TO 506, Materijali, oprema i konstrukcije za industriju nafte, prirodnog plina i geotermalnih voda održan je 8. prosinca 2006. godine u Hrvatskom zavodu za norme.

Nakon što je jednoglasno prihvaćen predloženi red, predsjednik HZN/TO 506 informirao prisutne članove da je na bilješku sa 18. sastanka prispjela jedna primjedba vezana uz prijevod naslova norme ISO 23251:2006. Predloženo je da se sadašnji naslov koji glasi:

ISO 23251:2006

Petroleum, petrochemical and natural gas industries – Pressure-relieving and depressuring system

Industrija nafte, petrokemikalije i industrija prirodnog plina – Rasteretni sustavi i sustavi i sustavi sniženja tlaka

usuglasi s nazivljem koje koristi HZN/TO 153 «Ventili».

HZN/TO 506 predložio je da se slijedeće međunarodne i europske norme prihvate kao hrvatske norme u izvorniku:

PRIJEDLOZI ZA PRIHVAĆANJE međunarodnih i europskih norma u izvorniku

EN ISO 10426-1:2006

Petroleum and natural gas industries – Cements and materials for well cementing – Part 1: Specification (ISO 10426-1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina – Cementi i materijali za cementaciju bušotina – 1. dio: Specifikacija

EN ISO 13503-4:2006

Petroleum and natural gas industries – Completion fluids and materials – Part 4: Procedure for measuring stimulation and gravel-pack fluid leakoff under static conditions (ISO 13503-4:2006)

Industrija nafte i prirodnog plina – Fluidi i materijali za završno opremanje bušotina – 4. dio: Procedura za mjerenje stimulacijskog i “gravel pack leakoff fluida” u statičkim uvjetima

Napomena: Norma EN ISO 13503-4:2006 ostaje za raspravu na sljedećem sastanku HZN/TO 506

EN ISO 13679:2006

Petroleum and natural gas industries – Procedures for testing casing and tubing connections (ISO 13679:2002)

Industrija nafte i prirodnog plina – Postupci za provjeru spojeva na kesingu i tubing

ISO 19904-1:2006

Petroleum and natural gas industries – Floating offshore structures – Part 1: Monohulls, semi submersibles and spars

Industrija nafte i prirodnog plina – Plutajuće odobalne konstrukcije -1. dio: Jednotrupne, poluuronjive i spar platforme

ISO 13503-2:2006

Petroleum and natural gas industries – Completion fluids and materials – Part 2: Measurement of properties used in hydraulic fracturing and gravel-packing operations

Industrija nafte i prirodnog plina – Fluidi i materijali za završno opremanje bušotina – 2. dio: Mjerenje svojstava podupirača upotrebljivanih pri hidrauličkom frakturiranju i pješčanom zasipu

ISO 15403-1:2006

Natural gas – Natural gas for use as compressed fuel for vehicles – Part 1: Designation of the quality

Prirodni plin – Prirodni plin za uporabu kao stlačeno gorivo za vozila – 1. dio: Značajke kvalitete

ISO/TR 15403-2:2006

Natural gas – Natural gas for use as compressed fuel for vehicles – Part 2: Specification of the quality

Prirodni plin – Prirodni plin za uporabu kao stlačeno gorivo za vozila – 2. dio: Specifikacija kvalitete

ISO 23874:2006

Natural gas – Gas chromatographic requirements for hydrocarbon dewpoint calculation

Prirodni plin – Zahtjevi za računanje točke rosišta ugljikovodika metodom plinske kromatografije

ISO 6145-11:2005

Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures using dynamic volumetric methods – Part 11: Electrochemical generation

Analiza plina – Priprema plinskih smjesa za umjeravanje uporabom dinamičkih obujamskih metoda – 11. dio: Elektrokemijska proizvodnja

POVLAČENJE HRVATSKIH NORMA

HRN EN ISO 10426-1:2001/A1:2003

HRN ISO 15403:2001

Priredila Nada Jambrec